

Geçmişini sorgulamak?

Bölüm

2

Dün, Bugün ve Yarın*

M. Arif AKŞİT**

*Yeni yıl nedeniyle yapılan bir sohbetten alınmıştır.

***Uzman Dr. Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları, Neonatoloji/Yenidoğan ve Pediyatrik Genetik, Acıbadem Hastanesi, Eskişehir

Geçmiş geleceğimizi yapılandıracak ise o zaman geçmişe bakmak gerekir. Örnek ve ibret alınacaklar geçmiştir. Bugün ise yaptıklarımız olup, aldığımızın derslerin sonucudur ki eğitim işte bugün yaptığımız hareketler ile aydınlanır. Gelecek ise bir özlem, varsayım olmaktadır, direksiyon kullanmasını bilmeyen, araba kullanamaz, gelecek için yola çıkmamalıdır.

Sizin şu an yaptıklarınız geçmiştekinin dökümüdür. İngilizce konuşuyorsan, geçmişte bu eğitimi almışsın demektir. İşlev bundan sonra oluşmaktadır; amacın ne, neyi ifade etmek istiyorsun ve eylemin ne olacaktır. Burada temel elbet insanlık ve etik değerler olması istenir, ama birey benlik ve arzuları temelinde olabilir ki, geçmişteki tutum ve davranışları bunu simgeler.

Davranışa göre yorum, değerlendirme yapılabilir, bireye değil, bireyin içi bilinmedikçe yorumunuzda hatalar olabilir.

Özet

Dün, Bugün ve Yarın

Amaç: Geleceğin geçmişten bu yana yapılandırıldığı, başlamanın ise bugün olabileceği olgusu işlenmektedir. Amacın aynı olsa bile, güdü devamlı irdelenmelidir.

Dayanaklar/Kaynaklar: Genel pozitif bakış açısından zaman süreci irdelenmektedir.

Genel Yaklaşım: Gelecek üzerine olumlu beklenti yerine, bugün geleceğe hazırlık yapmalıyız ki gelecek güzel, iyi ve yararlı olabilir. Güdün, yürümek, hedefe doğru bilinçli yol almak, etik ilkelerde olmak ile olabilir.

Yaklaşım: Dün yaptığını yapmış isen, gelecek henüz yaşanmadığı için, öğrenmek, devamlı eğitilmek ve iyiye ve güzele doğru gelişmek ve değişmeyi planlamalısın. Yapacaklarını planlayabilirsin, öncelikle öğreneceklerini tahmin etmelisin, Yaşam, ancak varlığın bugün algıladığından bugün eylem zamanıdır ki gelecek oluşabilir.

Sonuç: Hekim, dün eğitim almış, beceri kazanmış ve bugüne gelmiştir. İnsanlık ve insan hekimin temel uğraşısı ve felsefesi ve savunduğu değerler olmaktadır

Yorum: Mutluluğu algılayarak, bu evrendeki özgün ve özerk olduğumuz bilinci ile, tüm ile aynı olduğumuz, cansız varlıklarla bile aynı fiziksel yapıda olduğumuz bilinci ile, bilimin aydınlığında, hür, bağımsız ve bağlantısız olarak, akli hür, fikri hür bireyler olarak; Sevgi ve Saygı yaratılması tüm çabamız olması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Geçmiş, gelecek ve bugün kavramları

Outline

Yesterday, now and tomorrow

AIM: The future is constructed from the past, so, today is the beginning and acting time, as a life concept, for a person sure on living. The aim may be the same, but, the way of act needs continuously evaluation.

Grounding Aspects: General positive perspective is the process for the time limit, the life.

Introduction: For the future, in order to expect, and wanting positive estimations, outlooks the best, today, you must prepare for the next, your aim must be continuously walk by ethical guide and be cautiously, conscious.

Notions: Yesterday you did what you did, but, for the future not to perform yet, so, what will be originated from the education continuously. Education is a leading to goodness and benefit in charity, for planning the future act, but, first you must have an valuation. Today is the starting to go, by walking the future to be.

Conclusion: Physician, yesterday is educated and gaining the proficiency, for today. Humanity is the main way of medicine and philosophy, and also defending and serving and caring concepts. As a result; by in esteem, unique and sole and freedom, be a responsible as a cognitively, equity with all the organisms at the World, living and also non-living one, but free at the mind and act, with love and respect, gaining as a primary action.

Key Words: The Past, the future and today concepts

Giriş

Dün ne idik, bugün buradayız, ama yarın ne olacağız?

İnsanları en çok korkutan gelecek ise de eğitilmiş kişi, yolunu aydınlattığı için korkusu daha az olsa bile, korunma, gözetme ve tedbirleri ile hazırlığı daha öncelikle geniş ve boyutlu olacaktır.

Bir nefeste sunulmaktadır.

Dün, Bugün, Yarın

*Bize hep gelecek için çalışmamız
Ömür ötesi yaşamı yapılandırmamız
Gelecekte güzel günler olduğu söylendi
Vurgulandı, ikna edildi ve zorlandı
Temelde tümü farkında mısınız?
Bugünden hazırlığı gerekli kılıyor
Bir gün olacaklar için yaşamak yerine
Günü boşa harcamadan yaşamak gerek değil mi?*

Bir plan yaptığınızda, bunu hemen uygulamak istesenez bile; hedefleriniz, varılmak istenenler, sonucu önemli olmaktadır. Çarşı veya pazara giderken elinizde bir liste olmasa bile; kafanızın bir yerinde alacağınız veya nelere bakacağımız yazılmıştır. Rastgele ve amaçsız gezintilerde bile; kafayı dinlemek, bir spor yapmak gibi bir amaç ve güdünüz olmaktadır.

Bazı örneklerle ele alırsak; seyahat yapmak istiyorsunuz, Ankara'dan İstanbul'a gitmek istiyorsunuz. Otobüsle mi, terenle mi, uçak ile mi veya araba ile mi gitmek istiyorsunuz?

Hızlı ve rahat açısından uçak iyidir, ama havaalanına ulaşmak, oradan şehre gitmek epey zaman alıyor değil mi? Otobüs ise tek koltuk olsa bile, rahat edemiyor, sizin taleplerinizi karşılayamıyor. Araba ile gitmek için, yanınızda bir arkadaş olmalı, yolda, örneğin Bolu'da bir yemek, manzaraları çekmek için fotoğraf kamerası ve ayrıca güzel bir müzik gerekli değil mi?

Hepsi güzel de ben İstanbul'da ne yapacağım? İşte sorun bu, OLMAK VEYA OLMAMAK.

Eğitimi ele alalım; üniversite bitirdik, uzmanlık yaptık, yandalı yaptık, akademik kadroları tamamladık, diplomalar bitiyor, ama yol bitmiyor ki. Emekli olunca biter mi? Sanmıyorum. Mevlâna, Kant ve birçok filozof, 40 hatta 60 yaşından sonra eserlerini üretmeye başlamışlar. Çalıştıkça, öğrendikçe bazı şeyleri öğrendikçe, bilinmeyenler daha da artıyor ve bilinmezlik boyutu genişliyor.

***Yolun doğru olursa yürürsün
Hedefin olursa yürürsün
Gönlün, yüreğin yetiyorsa yürürsün
Amaçın ve güdün varsa yürürsün
Sevdalanarak Yürümek, Gülerek Yürümek
Emin adımlarla Yürümek, iyiye Yürümek
Doğruya, hakları savunmak için Yürümek
Güzel olarak Yürümek anlamı değil mi?
Melekler uçarak gider derler
İnsan olan Melekler ise yürürler
Bastıkları yerlerde güller açarak
Sevdalanıp, sevdalar yaratarak yürürler.
Hoş gelirler o melekler evrene geldiklerinde
Sevdalar getirirler tüm evrene yayılırcasına
Yürüyerek, adım, adım kazanarak getirirler mutluluklar
Bizlerde seviniriz, mutlu oluruz, insanlığı paylaşıyoruz***

Yola çıkınca sadece oraya gitmek ile yaşam başlamıyor ki. Hekim hastasını sadece sonuca ulaşmak için bakmıyor ki? Sağlık demek, eziyet ve işkence ile tedavi yapmak değildir ki. İnsana insanca yaklaşım yapmak, güzeli sevmek, iyilikler ve güzellikler yaymak, saçmak değil mi? Bireyleri ve toplumu aydınlatmak ve ışık saçmak değil mi?

Hekim sonuçta sadece geleceği düşünmüyor. Geleceği bilmiyor, tahminler ile hesaplamalar ve varsayımlarla yola çıkmıyor. Tedavi garantisi vermiyor ki. Hekim sadece hastasına zarar vermeme temelinde olmak üzere yararlı ve faydalı olmak istiyor. Ne pahasına olursa olsun değil, onu mutlu ve ağrısız olarak, direnmesi, mücadele etmesi azmi ile hareket ediyor. Kendisine nasıl davranılmasını istiyor ise, hastasına da aynı şekilde davranmak arzusu ile yola çıkıyor ve uyguluyor.

Hiçbir hekim ben biliyorum demez, "bir bakayım, inceleyeyim, sorayım ve kontrol edeyim" der. Devamlı eğitimin temel ilkesi, devamlı gelişim ve değişimi sağlamak ve bu çaba üzerine uğraşmaktır. Bilgilere yetişmek olası olmadığı için, gerektiğinde sorgulamak ve onu algılamak temel ilke olmaktadır. Dün bildiği bilgi değişmiş olabilir, gelecekteki buluşlar ise uygulamada olmadığına göre, bugüne bakarak, bugünün bilgisine bakarak, yoluna devam etmelidir.

**Dün geçmişte kaldı
Öğrendiğini öğrendin
Yaptığını yaptın
Yaşadığını yaşadın
Gelecek ise daha oluşmadı
Öğreneceklerini tahmin edebilirsin
Yapacaklarını planlayabilirsin
Yaşayacağını ancak umarsın
Bugün ise varsın
Bugün çalışmaktasın, öğrenmekteisin
Bugün işler yapmaktasın
Bugün yaşadığın andır
Bugüne bak
Dün geçmiş
Yarın gelecektir
Bugün yaşadığın andır**

Bugün tembellik yapan ve sırt üstü yatan hekim, yarın performansı düşük olduğu için, yarın nasıl kalkıp yola devam edebilecektir? Bu nedenle geleceği hayal edip, geleceği planlayıp yan gelip yatarsan, gelecek olmaz. Giden, yürüyen yol alır, mesafe kat eder. Tavşan ile kaplumbağa gibi; yavaş ve devamlı giden, yol alan kazanır.

**Dün dündür, bugün yaşam, hayattır, yarın hayaldir
Ömür ötesini de yine bugünden imar edersin
Saygı duymamışsan, bugün saygı görmezsin
Sevgi bugüne gerektir, yarın ise geçtir
Dün benim doğumum, başlangıcımdır
Dün beni yapılandıran süreçtir
Dün eğitimimin başlangıcıdır
Dün beni ben yapandır**

Yapılanlar bir eğitim amacını taşıyorsa, değişmeyi getirir, davranışlara yansır, tutum geliştirir, tecrübe olur ve bireyi üst düzeylere çıkarır. Algılama ve kavramayı sağlar. Tersini oluşuyorsa, buna eğitim değil, geriye gitme, beyin yıkama denilmelidir.

Bilgi (information, data) yalın ve anlamsızdır. Hatalı ve kirli olabilir. Bunu bir incelemek gerekir. Bir bilim (knowledge) gerektirir. Uzmanlaşma, tecrübe ve yoğunlaşma ile olur. Tüm bunlar bir karara ulaştırmalıdır. Her bir karar, bir buluş, bir yaratıcılık (inovasyon) ve bir gelişim, değişimdir.

Hekim bir insan ve insanlığın temsilcisi ve savunucusudur. Bunu empati (kendim için istediğimi, başkası için isterim) mantığı ile devamlı gelişim ve değişimi sağlayarak, hoşgörülü olmayı, her durum ve olguya ona özgü ve özgün yaklaşarak kararını oluşturmalıdır. HASTALIK YOK, HASTA VARDIR. İşte bu nedenle geçmişten gelen ve bugün bir değişimi ve gelişimi gerekli kılar.

Karar bugüne özgüdür. Yarını etkileyebilir. Yarını karatacak, zarar verecek ve yok edecek şey zaten bugün istenmez ki. Kim Dünyayı yok edecek atom bombasının düğmesine basmak ister ki? Bazı çılgınlar çıkabilirler elbet, bunlar hekim olamazlar ama hekimlerin tedavilerine gereksinimleri olacağı açık ve belirgindir. Doğayı, çevreyi savunmak, geliştirmek, temelde insanlık özelliklerinden olduğu unutulmamalıdır.

İstenecek çok şey değildir temelde; barışa, iyiliğe, faydaya yönelmek, bireyin haklarına saygıyı geliştirmek ve kısaca insanlığı savunmaktır. Bireyi savunmadan insanlığın savunulmayacağını dikkate almalıyız elbette.

***Dünü soruyorsan eğer
Dün yaşanmış bir anıdır
Sadece anılarda kalması için değil
Yaklaşımlarını yapılandıran anlardır
Güzellikleri örnek, emsal alırsan
Kötülüklerden kaçınırsan
Adına tecrübe denir
Tersine ise tarih tekerrürdür denir
Seni sen yapan dünüdür
Seni taşıyan ise geçmiş eğitimidir
Bugün adam olmamışsan eğer
Düne değiştiremezsin ama bugüne bak sen
Dün değişmez bir yaşantıdır
Bugün ise yaptıkların
Geleceği dün değil bugün yapılandırır
Düne değil sen bugüne bak yeter***

İnanışlarda daima öbür Dünya için çalışılması istenilmiştir. Eğer bireye ve insanlığa yararı yok ise, anlamını sorgulamak gerekir?

***İnsana yardım eden, insanlığa yardım etmiş olur
İnsanı öldüren, tüm insanlığı öldürmüş olur
Çölde derin kuyudan ayakkabısı ile su çıkarıp köpeği kurtaran ise
Tüm evrene yardım etmiş ve doğayı kurtarmış olur
Karşılık almak için yardım yaparsan misli ile karşılık alırsın
Alışverişlerde, bir şeyler verir ve karşılığını almak istersin
Fedakârlıklarda ise almadan vermek, yardım etmek esastır
Bu davranışı yapana insan değil, melekleşmiş insan derler unutma
Alıp, vermek bir toplumsal yaklaşım ise de
Malını paylaşmak ise toplumu kurtaran, geliştirendir
Paylaşmak ise azaltır sanılırken, saygı ve sevgi bolluğu yaratır
Zenginlik malı olana değil, değer yaratılmasına denir***

Hekim, dün çalışmış bugüne gelmiştir. İnsanlık ve insan hekimin temel uğraşısı ve felsefesi ve savunduğu değerler olmaktadır. Bugün ise insanlık bayrağını taşımakta, sağlıkta değerler yaratmaktadır. Yaşamı boyunca zorluklar içinde olmuş ise de yine de insanlık yolunda, bireyin sağlığı, hakkı ve doğruluğu üzerinde bitmez tükenmez uğraşı içinde olacaktır.

Geleceğin bu günkü çabasında olduğunu, bireylerin sağlığının bugünkü temeller içinde bulunduğunu çok iyi bilmektedir.

Bu evrende insanların tümü aynı türdür ve haklarda eşittir. Kadın ve erkek aynıdır. Haklarda eşittir. Ancak özellikle annenin özgün hakkı oluşur ve bu nedenle hak ettiği için özel hakkı kendisine teslim edilmelidir.

Tüm doğa yaşam ortamımız ve evreni el ele hep birlikte yaşatmalıyız. Geleceğin mirasını yemek yerine, geleceğe zenginlikler yaratmalıyız.

“Dün ile övünmeyi bırak, geleceğe bak”, “ne olduğun değil ne olacağın önemlidir”, “bu dünya çile dünyasıdır, öbür dünyayı refah etmeye çalış” ve buna benzer sayısız belirteç, vurgularda temel dikkate alınması gerekenin, geleceğin bugünden oluşturulacağı olgusudur. Dolayısıyla bugün OLMAK VEYA OLMAMAK kavramı geçerlidir. Varlığın kavramı NE vurgusunda yattığı ne, neden, nerede, niçin, nasıl gibi sorgularda olduğudur. İngilizce olarak “wh...-“ ile yapılanmanın olduğu gözlenmektedir. Bu sorgulardaki birey ve süje veya özne; ne dersiniz deyin, kendimiz, biziz. Devamlı uğraşı, devamlı bir okuma, didinme bir yöntem ise de bunun felsefesi olmadan olmaz. Bu felsefe; iyi, doğru ve barışa yönelik olmaktır. İyi ve doğru olduğunda hata yapılabilir, anında geriye dönüş ve düzeltme öngörülmelidir. Nereden anlayacağız; daha önceki olumlu örneklerden, nelerden kaçınacağız; daha önceki olumsuz örneklerden. Hak ortada ise bunu zedeleyenlere karşı sadece savunmak, belirtmek yeterli olmalıdır. Başarmak imkân meselesidir. Zalimin yoldaşı birey hakkının yenilmesine sessiz kalandır. Diğerleri zaten efendilerinin kuklalarıdır.

Dost ve yoldaş ancak aynı yolda, aynı felsefede olduğunda geçerlidir. Havalimanına giden ile alışverişe giden aynı taksiye binemez. Hak yiyenle zaten dost ve yoldaş olunamaz. Birey özgün ve özerk ise yolda gerekirse yalnız tek başına yürümelidir.

Tün Dün, Bugün ve Yarın bir anlamda dengelenmelidir. Ancak, burada destek noktası BUGÜNDÜR.

***Tüm varlıklar bir tutam ateşte, yanıp, kül olur
Geriye kalan ise hüznün ötesinde bir hiçtir
Akıl ile günlü bütünleştirip yanıp, kül olanlar ise
Varlıkları ömür ötesinde de sürer, küllerden kaç canlar doğar***

Mutluluğu algılayarak, bu evrendeki özgün ve özerk olduğumuz bilinci ile, tüm ile aynı olduğumuz, cansız varlıklarla bile aynı fiziksel yapıda olduğumuz bilinci ile, bilimin aydınlığında, hür, bağımsız ve bağlantısız olarak, akli hür, fikri hür bireyler olarak; Sevgi ve Saygı yaratılması tüm çabamız olması dileklerle